

Hanna Gawęł

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

e-mail: gawehanna@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

Z

zarządzanie Informacją. Seria: Nauka –

Dydaktyka – Praktyka, red. W. Babik,

Wydawnictwo SBP, Warszawa 2019, ss. 668,

ISBN 978-83-65741-47-9

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2020.010>

Tekst jest opublikowany na zasadach niewyłącznej licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0).

Mgr Hanna Gawęł jest absolwentką kierunku zarządzanie informacją na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (dalej: UJ). Obecnie uczestniczka Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UJ w programie doktorskim w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na zarządzaniu informacją i wiedzą, dyfuzji wiedzy i informacji, informacji dla zmiany społecznej i klimatycznej, Otwartych Innowacji (Open Innovations), bibliometrii, wizualizacji informacji oraz transferu wiedzy w Zjednoczonych Emirach Arabskich, EU i w Polsce. Publikowała m.in. na łamach „Universitas Gedanensis”, „Toruńskich Studiów Bibliologicznych” oraz „Między Regałami”.

S

Słowa kluczowe: recenzja; zarządzanie informacją; monografia; informacja; nauki o komunikacji i mediach

S

Streszczenie: Autorka omawia monografię *Zarządzanie informacją* pod redakcją Wiesława Babika. Recenzentka podkreśla znaczenie publikacji prezentującej kompleksowo zagadnienie zarządzania informacją. Ponadto wskazuje zalety monografii opartej na interdyscyplinarnej współpracy badaczy z zakresu nauk o komunikacji i mediach. Autorka zwraca także uwagę na aktualne w obecnych czasach rozważania o zarządzaniu informacją we współczesnej dobie cyfryzacji globalizacji procesów komunikacji i przekazu informacji.

Tytułowa publikacja została wydana w sposób podobny do wcześniej obecnych na rynku wydawniczym pozycji SBP – mam tu na myśli *Zarządzanie biblioteką* czy też *Naukę o informacji*. Jest to bardzo dobry zabieg, ponieważ recenzowana pozycja stanowi brakujący element, uzupełniający biblioteczkę czytelnika serii „Nauka – Dydaktyka – Praktyka” Wydawnictwa SBP. Monografia napisana jest w sposób bardzo przejrzysty, przez co czytanie jej jest przyjemnością. Dorobek naukowy autorów rozdziałów jest drugim czynnikiem skłaniającym do przeczytania tej monografii, ponieważ połączenie praktyki autorów rozdziałów zarządzania informacją z dyskursem teoretycznym sprawia, że recenzowana publikacja staje się cenna zarówno dla czynnych zawodowo specjalistów informacji – praktyków, jak i dla przedstawicieli nauki o komunikacji i mediach. Warto wspomnieć, że wcześniej w polskiej literaturze naukowej ukazało się drukiem niewiele pozycji, które w sposób całościowy omawiały zarządzanie informacją, jednocześnie nie ujmowały one tematu w sposób interdyscyplinarny. Autorzy *Zarządzania informacją* podjęli wyzwanie napisania wspólnymi siłami pracy, która będzie wzorcowym podręcznikiem z zarządzania informacją. O wysokich walorach recenzowanej monografii stanowią głównie: aktualność i ranga podjętej problematyki, skład zespołu autorskiego, poziom naukowy wszystkich zaprezentowanych w książce referatów oraz wpływ profesjonalnej redakcji naukowej na spójność książki, która mimo bycia interdyscyplinarną pracą zbiorową jest też zwartą publikacją.

Monografia składa się z trzech części obejmujących łącznie 26 rozdziałów. Część pierwsza ma za zadanie zaprezentowanie podstaw teoretycznych, po niej następuje część druga opisująca narzędzia zarządzania informacją, wreszcie trzecia poświęcona zagadnieniom szczegółowym. Są one poprzedzone wstępem od redaktora naukowego, który przyjmuje formę wprowadzenia do podejmowanej tematyki, a także krótkiego streszczenia pozycji z prezentacją zakresu poszczególnych części pracy. Redaktor naukowy określił w nim cel i przedmiot monografii, podkreślona jest także rola publikacji na polskim rynku wydawniczym, gdzie pełni rolę prezentacji problemu i praktyki zarządzania informacją w ramach nauk o komunikacji społecznej i mediach.

Pierwsza część, zarezerwowana w celu przedstawienia podstaw teoretycznych zarządzania informacją, zawiera siedem rozdziałów. Część tę otwiera „Zarządzanie informacją – ważne wyzwanie współczesności” autorstwa Wiesława Babika, mający (co zaznacza jego autor) charakter podręcznikowy, definiuje problem zarządzania informacją oraz określa, czym ono w rzeczywistości jest. Kolejny rozdział to „Zarządzanie i wiedza w świetle transformacji cyfrowej” autorstwa Rafała Maciąga. Rozdział ten prezentuje temat zarządzania informacją i wiedzą w kontekście transformacji cyfrowej oraz czwartej rewolucji przemysłowej. Autor tego rozdziału zwraca uwagę na związanie wiedzy z procesem zarządzania, omawiając poprawkę relatywistyczną Marka Burgina, mówiącą o pozyskiwaniu wiedzy przede wszystkim przez poznanie. Burgin podkreśla jednak, że nie dotyczy się to jedynie człowieka. Nabywać wiedzy poprzez poznanie może również komputer czy też sztuczna inteligencja. Oznacza to, że w odniesieniu do tematu omawianego w rozdziale zagadnienia, zarządzać informacją może nie tylko człowiek, lecz także inteligentny system techniczny – co

świadczy o tym, że to, co do tej pory było uznawane w świecie nauk o informacji za wyłączną domenę człowieka, rozszerza się na inne systemy kognitywne lub epistemiczne. Trzeci rozdział pierwszej części napisany został przez Bogusława Nierenberga – jest to „Teoria zarządzania informacją – ujęcie medialne”. Autor podejmuje się zdefiniowania „zarządzania” w odniesieniu do zarządzania informacją. Następnie przechodzi on do objaśnienia informacji rozumianej jako zasób i dobro medialne, popierając ten pogląd przykładami z mediów, m.in. wirusa komputerowego Stuxnet i jego wpływu na postrzeganie informacji. Autor zdecydował się również na omówienie w rozdziale zjawiska wykluczenia informacyjnego w odniesieniu do mediów oraz sposobów przeciwdziałania mu. Czwarty rozdział autorstwa Eweliny Twardoch-Raś, czyli „Zarządzanie informacją w perspektywie medioznawczej” jest omówieniem problemu zarządzania informacją w ramach najważniejszych koncepcji medioznawczych (McLuhan, Manovich, teorie skupione wokół aktorów nieludzkich). Autorka rozdziału omawia w dalszej części rozdziału organizację i percepcję informacji w kontekście procesów mediatyzacyjnych oraz strategię bionadzoru w ramach nurtu nowych mediów. Rozdział piąty autorstwa Diany Pietruch-Reizes przedstawia podstawy prawne w zarządzaniu informacją w kontekście ochrony własności intelektualnej. Autorka tego rozdziału w sposób kompleksowy omawia znaczenie poszczególnych terminów i definicji występujących w prawodawstwie, a związanych z zarządzaniem informacją. „Indywidualne zarządzanie informacją” autorstwa Remigiusza Sapy stanowi szósty rozdział pierwszej części monografii i poświęcony jest problematyce PIM (ang. *personal information management*) – jest to przeglądowe ukazanie obszaru badań nad indywidualnym zarządzaniem informacją i związanych z nim wyzwań. Ostatni rozdział autorstwa Marzeny Świgoń stanowi kontrast dla rozdziału szóstego, ponieważ omawia zarządzanie informacją w grupie, zespole oraz organizacji. Autorka tego rozdziału podjęła się zadania zaprezentowania złożonej problematyki zarządzania informacją i wiedzą w zespołach, grupach zadaniowych oraz w organizacjach. Dzięki temu Czytelnik ma możliwość zapoznania się z najbardziej popularnymi modelami zarządzania informacją w grupie oraz dowiedzenia się, w jaki sposób można zmierzyć efektywność grupowego zarządzania informacją. Rozdział ten zamyka część pierwszą monografii, płynnie przechodząc do części drugiej pracy.

Część druga recenzowanej monografii została poświęcona szerokiemu wachlarzowi narzędzi pozwalających na zarządzanie informacją. Z założenia autorów pracy, po zapoznaniu się z teoretycznymi aspektami problematyki, czytelnik zostaje wprowadzony w świat narzędzi, które wykorzystane w odpowiedni sposób mogą wspomagać zarządzanie informacją i wiedzą. Omawiana część składa się łącznie z czterech rozdziałów. W pierwszym rozdziale drugiej części Wanda Krystyna Roman opisuje narzędzia zarządzania informacją w organizacji. Autorka w sposób przejrzysty podejmuje się próby klasyfikacji tychże narzędzi. „Architektura informacji w praktyce zarządzania zasobami informacyjnymi” autorstwa Stanisława Skórki jest drugim rozdziałem drugiej części monografii. Badacz w pierwszej kolejności udziela odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób architektura informacji wspiera zarządzanie informacją. Następnie analizuje metody wykorzystywane

przez architektów informacji w celu ułatwienia procesów zarządzania informacją. Tym samym unaocznia czytelnikowi, że architektura informacji stanowi pewnego rodzaju „mapę” zarządzania informacją. Trzeci rozdział tej części przedstawia teorię zachowań informacyjnych na przykładzie wykorzystania cytowania do zarządzania informacją. Autor tego rozdziału, czyli Łukasz Opaliński, poprzez analizę cytowań i ich teorię objaśnia czytelnikowi, jakie znaczenie mają teorie zachowań w zakresie cytowań w odniesieniu do zarządzania informacją. Ostatni rozdział drugiej części napisał Grzegorz Gmiterek na temat aplikacji mobilnych i ich wykorzystaniu w celu zarządzania informacją osobistą. Autor omawia proces zarządzania informacją osobistą, przez co czytelnik ma możliwość zapoznania się z wynikami badania, które pokazują, że większość znanych mu na co dzień aplikacji mobilnych może być z powodzeniem wykorzystana do zarządzania informacją.

Część trzecia składa się łącznie z 15 rozdziałów poświęconych omówieniu zagadnień szczegółowych, związanych z tematem monografii, a opisujących szeroko problematykę poczynwszy od sposobów zarządzania informacją w komunikacji naukowej (Marek Nahotko), aż po zarządzanie systemami organizacji wiedzy (Marcin Roszkowski). Część ta stanowi odpowiedź na nasuwające się pytania czytelnika podczas zapoznawania się z treścią pierwszej i drugiej części monografii. Pierwszy rozdział trzeciej części przedstawia proces zarządzania informacją w komunikacji naukowej. Rozdział drugi p. Moniki Krakowskiej został poświęcony efektywnemu indywidualnemu zarządzaniu informacją. W trzecim rozdziale pt. „Zarządzanie informacją online na przykładzie baniek informacyjnych” autorka, Magdalena Szpunar, omawia popularne w dzisiejszych czasach zjawisko bańki informacyjnej i jej wykorzystania w zarządzaniu informacją przez użytkowników. Kolejny rozdział zatytułowany „Zarządzanie informacją o polskich czasopismach otwartych” prezentuje Natalia Pamuła-Cieślak. Autorka omawia w sposób wieloaspektowy zarządzanie informacją o czasopismach otwartych, zaznaczając, że ze względu na udoskonalane praktyki w tym zakresie temat rozdziału nie został wyczerpany. „Rola percepcji wizualnej w zarządzaniu i projektowaniu struktur informacji” stała się tematem dwójga badaczy Grzegorza Osińskiego i Veslavy Osińskiej, którzy ujęli problematykę projektowania struktur informacyjnych w kontekście roli percepcji. Autorzy rozdziału postulują, że wizualizacja przygotowana w sposób estetyczny oraz zawierająca się w klasycznych kanonach piękna nie tylko jest piękna, ale również poprawia odczyt i zrozumienie informacji. Kolejny rozdział trzeciej części, autorstwa Małgorzaty Kowalskiej-Chrzanowskiej, Bożeny Bednarek-Michalskiej, Piotra Malaka oraz Veslavy Osińskiej, ukazuje problem różnego rodzaju jakości metadanych i ich wpływu na zarządzanie informacją w polskich bibliotekach i repozytoriach cyfrowych. Hanna Batorowska jest autorką kolejnego rozdziału tej części monografii, czyli „Zarządzania bezpieczeństwem informacji”. Czytelnik tego rozdziału ma możliwość zapoznania się z kompleksowym omówieniem kultury bezpieczeństwa informacyjnego, walki informacyjnej oraz coraz częściej widocznego zjawiska manipulacji informacją. Ze względu na fakt, że zarządzanie informacją stanowi przedmiot dociekań teoretycznych i badań interdyscyplinarnych, warto pochylić się nad zagadnieniem o charakterze uniwersalnym, jakim jest bezpieczeń-

stwo informacji. Do tego tematu nawiązuje kolejny rozdział Adama Czerwińskiego, czyli „Zarządzanie jakością informacji w Internecie”. Zaraz po nim następuje artykuł Józefa Oleńskiego, który podjął się omówienia problematyki „Instytucjonalnych determinantów zarządzania jakością informacji”. Autor tego rozdziału omawia zjawisko społecznego tworzenia środowiska informacyjnego w ujęciu kompleksowym; czytelnik ma zatem możliwość zapoznania się z instytucjonalnym zarządzaniem jakością informacji i związanymi z tym aspektami. Ostatnich pięć rozdziałów trzeciej części omawia dokumentacyjną wartość bibliometrii (Anna Osiewalska), zarządzanie informacją w systemach zarządzania treścią (Mariusz Jarocki), zarządzanie bezpieczeństwem infrastruktury informacyjnej w globalnej cyberprzestrzeni (Józef Oleński), osobiste archiwa cyfrowe (Aneta Januszko-Szakiel, Paloma Korycińska) oraz zarządzanie systemami organizacji wiedzy (Marcin Roszkowski).

Rozdziały monografii ujęte są zwięźle, fragmenty stanowią wyczerpującą, lecz krótką całość, co powoduje, że książkę czyta się bez znużenia. Podział na segmenty umożliwia zastanowienie się nad znaczeniem poszczególnych części oraz w wielu przypadkach przetestowanie ich w odniesieniu do własnych doświadczeń z zarządzaniem informacją. Praca ta stanowi bardzo szeroki przegląd pojęć, teorii i definicji, które pozwalają czytelnikowi zaznajomić się niemal z całą światową literaturą przedmiotu, ujętego w kontekście nauki o informacji oraz z perspektywy nauk o komunikacji i mediach. Wydaje się, że nie było dotychczas na polskim rynku wydawniczej monografii tak szeroko traktującej problematykę zarządzania informacją. Dodatkowo atutem książki jest odmiennność, duża samodzielność w formułowaniu śmiałych i nowatorskich wniosków. Podsumowując, można powiedzieć, że *Zarządzanie informacją* jest cenną pozycją, oferującą czytelnikowi aktualne i obszerne przedstawienie stanu wiedzy nauk o informacji.

Przystany: 1 VI 2020

Zaakceptowany: 27 VIII 2020

Hanna Gawel

Jagiellonian University in Cracow. Faculty of Management and Social

Communication Poland

e-mail: gawehanna@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

Hanna Gawel, MA, is a graduate of information management at the Jagiellonian University in Cracow. Currently a participant of the Doctoral School of Social Sciences of the Jagiellonian University in the doctoral program in the field of social communication and media science. Her research interests focus on information and knowledge management, knowledge and information diffusion, information for social and climate change, Open Innovations, bibliometrics, information visualization and knowledge transfer in the United Arab Emirates, the EU and Poland. She published i.e. in "Universitas Gedanensis", "Toruńskie Studia Bibliologiczne" and "Między Regalami".

Information management. Series: Science – Didactics – Practice, ed. W. Babik, Warsaw SBP Publishing House, Warsaw 2019, pp. 668, ISBN 978-83-65741-47-9

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2020.010>

The text is available under a Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-ND 4.0).

K

Keywords: review; information management; monograph; information; communication and media studies

A

Abstract: The author discusses the monograph *Information Management* edited by Wiesław Babik. The reviewer emphasizes the importance of the publication presenting the comprehensive issue of information management. In addition, she indicates the advantages of the monograph based on the interdisciplinary cooperation of researchers in the field of communication and media science. The author also draws attention to current considerations about information management in the modern era of digitization, globalization of communication and information transfer processes.

Hanna Gawel

Jagiellonen-Universität in Krakau. Fakultät für Management und soziale Kommunikation

e-mail: gawehanna@gmail.com

ORCID ID: 0000-0001-5714-0459

Mag. Hanna Gawel absolvierte den Studiengang Informationsverwaltung an der Jagiellonen-Universität in Krakau. Zurzeit ist sie Teilnehmerin der Doktorandenschule der Sozialwissenschaften derselben Universität im Doktorandenprogramm im Bereich der Wissenschaft über die Sozialkommunikation und Medien. Ihr Forschungsinteresse bezieht sich auf die Informations- und Wissensverwaltung, die Diffusion von Wissen und Information, die Information zur sozialen und klimatischen Änderung, die offene Innovation (Open Innovations), die Bibliometrie, die Visualisierung von Informationen und den Wissenstransfer in den Vereinigten Arabischen Emiraten, der EU und in Polen. Sie veröffentlichte Beiträge u.a. in den Zeitschriften „Universitas Gedanensis“, „Toruńskie Studia Bibliologiczne“ und „Między Regalami“.

Zarządzanie Informacją

[Informationsverwaltung]. Die Reihe: Nauka

– Dydaktyka – Praktyka [Wissenschaft

– Didaktik – Praxis], hrsg. v. W. Babik,

Warszawa Wydawnictwo SBP, Warszawa

2019, SS. 668, ISBN 978-83-65741-47-9

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/FT.2020.010>

Dieser Text wird unter der Creative Commons-Lizenz Namensnennung-Keine Bearbeitungen 4.0 International (CC BY-ND 4.0) veröffentlicht.

S

tichworte: Rezension; Informationsverwaltung; Monografie; Information; Kommunikations- und Medienwissenschaften

Z

usammenfassung: Die Autorin bespricht die Monografie *Zarządzanie informacją* [Informationsverwaltung], hrsg. v. Wiesław Babik. Die Rezensentin hebt die Bedeutung der Veröffentlichung hervor, die die Frage der Informationsverwaltung ausführlich schildert, zeigt zudem die Vorteile der Monografie, die sich auf die interdisziplinäre Zusammenarbeit der Forscher aus dem Fach Kommunikations- und Medienwissenschaften stützt. Die Autorin bemerkt auch die heute aktuellen Erwägungen über die Informationsverwaltung in der modernen digitalen Globalisierungszeit der Kommunikationsprozesse und der Informationsvermittlung.